

Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

Sastavnica	Odjel za zdravstvene studije					akad. god.	2022./2023.							
Naziv kolegija	Uvod u zdravlje i okoliš					ECTS	2							
Naziv studija	Preddiplomski sveučilišni studij sestrinstva													
Razina studija	☒ preddiplomski		☐ diplomski		☐ integrirani		☐ poslijediplomski							
Godina studija	☐ 1.		☒ 2.		☐ 3.		☐ 4.		☐ 5.					
Semestar	☐ zimski ☒ ljetni		☐ I.		☐ II.		☐ III.		☐ IV.		☐ V.		☐ VI.	
Status kolegija	☐ obvezni kolegij		☒ izborni kolegij		☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela				Nastavničke kompetencije		☐ DA ☐ NE			
Opterećenje	2 0	P	15	S	V	Mrežne stranice kolegija				☒ DA ☐ NE				
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Odjel za zdravstvene studije					Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij								
Početak nastave	/19.06.2022./					Završetak nastave			/23.06.2022./					
Preuvjeti za upis	-													
Nositelj kolegija	Prof.dr.sc. Marijana Matek Sarić													
E-mail	marsaric@unizd.hr					Konzultacije		Utorak: 10-12 h						
Izvođač kolegija	Izv.prof.dr.sc. Jelena Čulin													
E-mail	jculin@unizd.hr					Konzultacije								
Suradnici na kolegiju														
E-mail						Konzultacije								
Suradnici na kolegiju														
E-mail						Konzultacije								
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja		☒ seminari i radionice		☐ vježbe		☐ obrazovanje na daljinu		☐ terenska nastava					
	☐ samostalni zadaci		☐ multimedija i mreža		☐ laboratorij		☐ mentorski rad		☐ ostalo					
Ishodi učenja kolegija	Nakon položenog ispita studenti će: Vrednovati razne vrste antropogenih pritisaka iz okoliša koji mogu utjecati na zdravlje pojedinca i zajednice. Procijeniti mjere i aktivnosti za smanjenje negativnih učinaka na okoliš i zdravlje. Rangirati utjecaje različitih čimbenika životnog i radnog okoliša na oblikovanje pristupa zaštiti okoliša te njihov utjecaj na zdravstveni status.													
Ishodi učenja na razini programa	1. Znanje činjenično: 1a Pamćenje, razumijevanje i primjenjivanje činjenica koje doprinose promicanju i unapređenju zdravlja te na temelju stečenog poduzimanje aktivnosti koje služe održavanju zdravlja i zaštiti od bolesti pojedinca, obitelji i zajednice.													

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

	<p>1b Primjenjivanje aktivnosti koje doprinose unapređenju rasta i razvoja u svim životnim razdobljima čovjeka.</p> <p>1c Analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje činjenica unutar područja rada sestristva.</p> <p>2. Znanje teorijsko:</p> <p>2a Pamćenje, razumijevanje, primjenjivanje, analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje teorijskih znanja unutar područja rada.</p> <p>2b Pamćenje, razumijevanje i primjenjivanje osnovnih teorijskih znanja potrebnih za stručno osposobljavanje i edukaciju sestara na preddiplomskoj razini.</p> <p>2c Analiziranje, sintetiziranje i evaluacija aktualnih znanstvenih spoznaja, razumijevanje, samostalno proučavanje te kritičko promišljanje.</p> <p>5. Vještine socijalne:</p> <p>5a Razvijanje profesionalnog odnosa i odgovornosti u procesu rada, ponašanje u suglasju s moralnim, etičkim i zakonskim normama zdravstvene profesije.</p> <p>7. Odgovornost:</p> <p>7c Prepoznavanje i poštivanje bioetičkih standarda u praktičnom i znanstvenom radu.</p>				
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☐ domaće zadatke	☐ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☒ izlaganje	☐ projekt	☒ seminar
	☐ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☒ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	/održana prezentacija seminarskog rada /				
Ispitni rokovi	☐ zimski ispitni rok		☒ ljetni ispitni rok	☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova			23.06.2023. 07.07.2022.	06.09.2023. 20.09.2023.	
Opis kolegija					
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	<p>1) Uvod u kolegij. Oblici provođenja nastave. Način provjere znanja i polaganje ispita. Pojam i značajke okoliša. Zdravlje i zaštita okoliša u svijetu i Hrvatskoj. Povijesni razvoj ekološke ideje u medicini.</p> <p>2) Pregled okolišnih čimbenika životnog i radnog okoliša koji utječu na zdravlje pojedinaca, obitelji i zajednice. Identifikacija veza između zdravlja i okoliša.</p> <p>3) Priroda: uzroci i posljedice gubitka biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti na globalno zdravlje čovjeka</p> <p>4) Atmosfera: porijeklo i učinci onečišćujućih tvari. Lokalne i regionalne posljedice onečišćenja atmosfere: onečišćenje zraka. Smog i kiselo taloženje. Mjere za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka. Zagađenje zraka povezano s bolestima respiratornog sustava (astma, alergije, kronična opstruktivna plućna bolest – KOPB), kardiovaskularnim bolestima i rakom (rak pluća, dojke...). Veza između zagađenja zraka te prijevremenog porođaja i dijabetesa.</p> <p>5) Atmosfera: globalne posljedice onečišćenja atmosfere: oštećenje ozonskog sloja i klimatske promjene. Indirektne štete na ljudsko zdravlje, npr. uništavanje ozonskog omotača freonima pojačava razinu UV zračenja, smrt kao posljedica ekstremnih vrućina, slabija uhranjenost zbog promijenjenih vremenskih uvjeta, širenje zaraznih bolesti zbog povećanja broja insekata koji ih prenose i sl.</p> <p>6) Vode: onečišćujuće tvari i energija. Porijeklo i učinci onečišćujućih tvari i energije. Stjecanje znanja o međuodnosu vode i zdravlje u smislu javnozdravstvenog aspekta opskrbe vodom za piće te odvodnje i čišćenja otpadnih voda.</p>				

	<p>7) Upoznavanje s utjecajem različitih kemijskih čimbenika na okoliš i zdravlje ljudi (toksični metali, plinovi i pare, pesticidi, policiklički aromatski ugljikovodici, poliklorirani bifenili, dioksini i furani, ftalati).</p> <p>8) Tlo: uzroci i posljedice oštećenja tla (degradacije, onečišćenja, premještanja, prenamjene). Zaštita tla. Pesticidi, djelovanje na štetnike, ali i ljude, životinje i okoliš. Izloženost poljoprivrednika i konzumenata. Posljedice: različite vrste karcinoma-leukemija, limfoma te rak mozga, bubrega, dojke, prostate, gušterače, jetre, pluća, kože, neurološke bolesti- Parkinsonova bolest te demencija, reproduktivne bolesti, neplodnost, depresija, dermatitis, dijabetes. Stjecanje znanja o međuodnosu hrane i zdravlja s naglaskom na utjecaj mikrobioloških te različitih kemijskih kontaminanata na zdravlje ljudi.</p> <p>9) Primjeri zdravstveno ekoloških problema u Hrvatskoj i načini uključivanja principa zaštite okoliša u praksu, edukaciju i istraživačku djelatnost medicinskih sestara. Utjecaj na zdravlje brojnih tvari o kojima se trenutačno vodi živa znanstvena debata.</p> <p>10) Porast stanovništva i urbanizacija, otpad, buka. Uzroci i posljedice pritisaka na okoliš. Veza između buke, poremećaja spavanja, uznemirenosti, stresa, povećanog rizika od povišenog krvnog tlaka i kardiovaskularnih bolesti. Mjere i aktivnosti s ciljem smanjenja negativnih učinaka na okoliš i zdravlje.</p> <p>11) Promet, energetika, industrija, eksploatacija mineralnih sirovina. Uzroci i posljedice pritisaka na okoliš. Mjere i aktivnosti s ciljem smanjenja negativnih učinaka na okoliš i zdravlje. Izloženost stanovništva sve većem broju različitih kemikalija, bilo kroz industrijske i poljoprivredne emisije ili kroz kontakt s proizvodima svakodnevnog potrošnje u kojima su kemikalije prisutne. Iskustvo s kemikalijama poput PCB-a i DDT-a. Utjecaj na zdravlje kod brojnih kemikalija postaje vidljiv tek nakon većeg broja godina uporabe.</p> <p>12) Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, turizam. Uzroci i posljedice pritisaka na okoliš. Mjere i aktivnosti s ciljem smanjenja negativnih učinaka na okoliš i zdravlje.</p> <p>13) Nove tehnologije, oblici zagađenja čiji utjecaj na zdravlje još slabo istražen npr. genetski modificirani organizmi, nanotehnologija, sve veća razina elektromagnetskog zračenja iz odašiljača za mobilnu telefoniju.</p> <p>14 i 15) Seminar. Izlažu studenti prema unaprijed dogovorenim grupama.</p>					
Obvezna literatura	<p>Valić F i sur.: Zdravstvena ekologija, Zagreb, 2000. Preka N, Pucarin J, Senta A, Vitale K, Zebec M, Žuškin E (2001) Zdravstvena ekologija. Medicinska naklada, Zagreb</p>					
Dodatna literatura	<p>Zdravlje i okoliš, Tahir Softić, Sveučilište u Zagrebu, 2015.</p>					
Mrežni izvori						
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☐ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☒ pismeni i usmeni završni ispit		☐ praktični rad i završni ispit	
	☐ samo kolokvij/zadaci	☐ kolokvij / zadaća i završni ispit	☒ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici
Način formiranja završne ocjene (%)	<p>50%seminar, 50% pismeni i usmeni ispit</p>					
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	<60%	% nedovoljan (1)				
	60-69%	% dovoljan (2)				
	70-79%	% dobar (3)				
	80-89%	% vrlo dobar (4)				
	>90%	% izvrstan (5)				

Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...] Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none">- razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijeком dopušteno;- razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u><i>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</i></u>.</p> <p>U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima/cama potrebni AAI računali. <i>/izbrisati po potrebi/</i></p>